

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

ČEŠI ZA II. SVĚTOVÉ VÁLKY

DĚJINY 20. STOLETÍ

ČÍSLO DUM: VY_32_INOVACE_OBN_3_37

PROTEKTORÁT ČECHY A MORAVA

- V letech **1939-1945**
 - Od obsazení německou armádou 15. března 1939
 - Do osvobození 8.-9. května 1945
- **Protektorát** = typ kolonie, doslova „území pod ochranou“
- Veškerý politický život se zodpovídá osobě **ŘÍŠSKÉHO PROTEKTORA**, jenž se zpovídá Hitlerovi
- Protektorátní **prezident: Emil Hácha**
 - Beneš emigroval (exilová vláda v Londýně)
- Vláda, vládní vojsko, státní policie (jen symbolicky)
- Hlavní český nacist: **Karl Hermann Frank** (tajemník Úřadu říšského protektora), člen SdP, po válce veřejně popraven

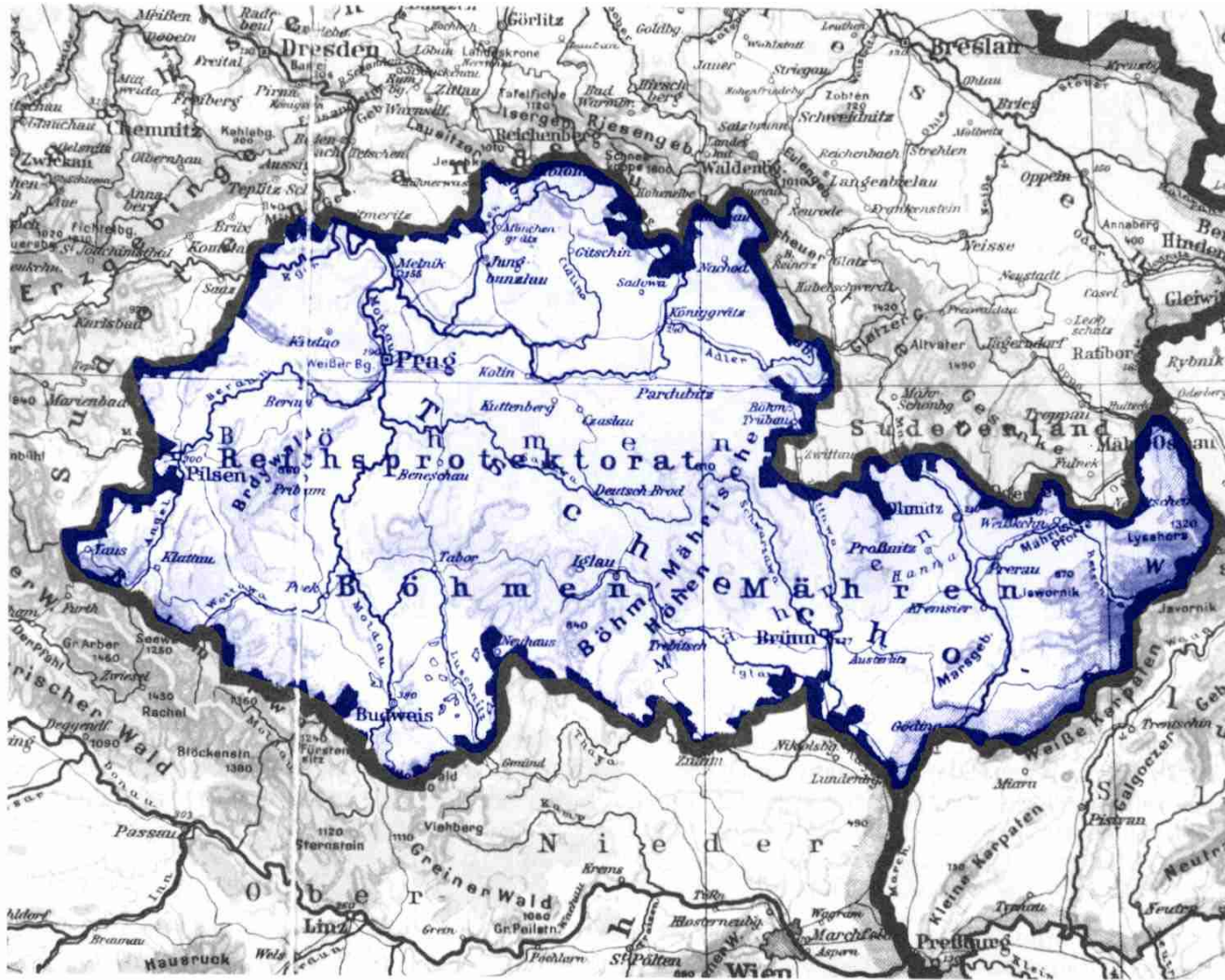
MAPA PROTEKTORÁTU, ZDROJ:

[HTTP://UPLOAD.WIKIMEDIA.ORG/WIKIPEDIA/COMMONS/1/14/PROTEKTORAT_BOHMEN-MAHREN.PNG](http://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/1/14/Protektorat_Bohmen-Mahren.png)

1.5. 2014

DALŠÍ MAPY, ZDROJ: [HTTP://CS.WIKIPEDIA.ORG/WIKI/SOUBOR:PROTEKTORAT_BOHMEN-MAHREN.PNG](http://cs.wikipedia.org/wiki/Soubor:Protektorat_Bohmen-Maehren.png) 2. 5. 2014

GERMANIZACE A NACIZACE

- Zavádění Norimberských zákonů – platnost se rozšířila na území protektorátu (ghetto v Terezíně)
- Arizace židovského majetku
- **Plán na likvidaci českého národa** (od původní představy likvidace se přešlo k myšlence vysídlení (patrně na Sibiř), nakonec plán na přizpůsobení Čechů novým poměrům v poválečné Evropě)
- **Problém kolaborace**
 - Ocenění pro kolaboranty – svatováclavská orlice
- Do Wehrmachtu Češi nerukovali, dobrovolně mohli vstoupit do **ČSA** = jediná armáda v Evropě s dobrovolným členstvím
- Obyčejný život v protektorátu byl plný napětí, úzkosti a strategie „nikomu nevěř“, GESTAPO (Geheime Staatspolizei) – tajná státní policie (založena 1933 H. Göringem) měla stanice v každém městě

ČEŠI VYJARŘOVALI ODPOR DEMONSTRACEMI

- Pochod na Říp, převezení ostatků K. H. Máchy od Prahy,...
- Velká demonstrace se očekávala k výročí založení ČSR, byla předem zakázána
- Překročení zákazu => první ozbrojený střet v ulicích => **postřelen student medicíny JAN OPLETAL** (+ dělník Sedláček) => zemřel v nemocnici
- Na pohřeb Jan Opletala se chystala demonstrace studentů => zakázána (povolen jen decentní pohřeb) => studenti stejně demonstrovali 15. listopadu 1939 => pomsta = zátah na VŠ kolejích a **UZAVŘENÍ ČESKÝCH VYSOKÝCH ŠKOL 17. listopadu 1939**

ČEŠI VYJADŘOVALI ODPOR SABOTÁŽEMI

- Série stávek
- **Sabotáže** telefonního vedení, na železnici
- V továrnách (zapojeny do německého válečného průmyslu)
 - Záměrná výroba zmetků
 - Heslo PP = pracuj pomalu
- Množství sabotáží strhlo pozornost Německa, Hitler poslal do Prahy nového říšského protektora: **REINHARDA HEYDRICHA**
- Tzv. HEYDRICHIÁDA - od září 1941
 - Vyhlásil stanné právo
 - Provedl čistku, popraven předseda vlády Eliáš
 - Potlačil protinacistický odboj
- 27. 5. 1942 spáchán na Heydricha **ATENTÁT** => **vypálení obcí Lidice a Ležáky**

R. HEYDRICH
(1904-1942),
PŘEZDÍVANÝ
KAT;

ATENTÁT NA HEYDRICHA
SPÁCHALI ČEŠTÍ
PARAŠUTISTÉ KUBIŠ A
GABČÍK, ZDROJ:

[HTTP://UPLOAD.WIKIMEDIA.ORG/WIKIPEDIA/
COMMONS/A/A5/BUNDESARCHIV BILD 146-
1969-054-](http://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/A/A5/Bundesarchiv_Bild_146-1969-054-16%2C_Reinhard_Heydrich.jpg)

[16%2C REINHARD HEYDRICH.JPG](http://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/A/A5/Bundesarchiv_Bild_146-1969-054-16%2C_Reinhard_Heydrich.jpg)

2. 5. 2014

NOVÁ NADĚJE A KONEC VÁLKY

- Od r. 1943 nabral český protinacistický odboj nový dech, za podpory sovětské armády se objevují první PARTYZÁNI
- R. 1945 – poslední vzepětí německých sil
 - Přes protektorát prchali Němci z východu + vězni („pochody smrti“)
 - Češi se museli zapojit do obrany říše – kopat zákopy
 - Zákaz pomáhat partyzánům (popravy na stromech)
 - Zaminována pole (dodnes nacházíme miny a další arzenál)
 - Strategie spálené země
- 30. dubna 1945 **osvobození Ostravy** (záchrana mostu – most Miloše Sýkory)
- 5. 5. 1945 vypuklo povstání v Praze
- Česká území byla osvobozena Američany (po linii Karlovy Vary – Plzeň – České Budějovice) + **Rudou armádou**

OTÁZKY A ÚKOLY

1. Jaké události si připomínáme 17. listopadu? Jak se tento státní svátek nazývá?
2. Co byla tzv. Heydrichiáda?
3. V jaké podobě prošly české země II. světovou válkou?
4. Co znamenají pojmy: odboj, kolaborace, sabotáže, partyzáni?
5. Jak se českých zemí dotkl problém holocaustu?

LITERATURA A ZDROJE

- ČAPEK, V., PÁTEK, J. *Dějepis pro střední odborné školy*. Praha: Scientia, 2010.

